

Марина Саснко
доцент кафедри теорії
та історії держави і права,
кандидат юридичних наук, доцент

Анастасія Круковська
курсант факультету підготовки фахівців
для підрозділів стратегічних розслідувань
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ГЕНДЕРНІ ПИТАННЯ У СЕКТОРІ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Гендерна свідомість і гендерний аналіз є цінними інструментами для створення ефективної стратегії. Гендер є елементом будь-якого конфлікту. Він може й не бути причиною конфлікту, але різні уявлення про мужність і жіночість знаходяться у його серці.

Військові системи побудовані таким чином, що вони працюють на певних ідеях щодо чоловічих і жіночих ролей. Для створення ненасильницьких структур і систем для розв'язання конфліктів необхідно сформувати нові уявлення і очікування, пов'язані з гендерною концепцією.

Беручи до уваги сьогодишню ситуацію в країні, жінки стають мотиваторами та рушійною силою суспільства. Так, вони більш впевненіші у своїх силах та готові брати на себе відповідальність та вирішувати нагальні питання. Потенціал жінок величезний і полягає у їхньому внеску не лише в соціальний та економічний прогрес, але й у сектор безпеки й оборони. Важливість залучення жінок до роботи у зазначеній сфері має сприяти прийняттю та впровадженню гендерної політики та покращенню ситуації з гендерної рівності. У цьому контексті слід зазначити, що формування гендерної політики у сфері безпеки й оборони зумовлене необхідністю відповідати на виклики сучасного суспільства [1, с. 105].

Варто відмітити, що питаннями гендерної рівності у військових структурах вчені зацікавились ще давно. Розгляд даної теми знайшов свій прояв у працях таких видатних вчених, як: В. Архипова, Н. Аніщук, Н. Болотіна, В. Довженко, О. Дрозд, Ю. Івченко, А. Комарова, Л. Кормиш, І. Котюк, Е. Лібанова, Л. Мороз та інших.

Нині, професійна діяльність сектору безпеки і оборони України є одним із найважливіших елементів для зміцнення безпеки та розвитку країни. Одним із структурних компонентів механізму боротьби із загрозами та забезпечення миру є сприяння професійної підготовки та перепідготовки працівників сектору безпеки та оборони України.

Відповідно до вимог часу у кадровому забезпеченні установ повинні враховуватися сучасні тенденції інтегрування та посилення політики гендерної рівності. Саме тому нагальною і своєчасною є потреба у системній інтеграції гендерних питань у заходи з посилення спроможностей Збройних Сил України та інших військових формувань – суб'єктів сектору безпеки і оборони [2].

Безперечно, для результативних показників, щодо здійснення функцій правозахисних органів є важливим реагування на різні потреби усього суспільства з яким вони працюють. Тому, одним із важливих елементів є те, що професія працівника правоохоронного органу була доступною як для чоловіків так і для жінок із забезпечення саме рівності як до фахівців. Якщо в секторі безпеки і оборони дані сторони будуть рівними у своїй функції та правах, то цей сектор буде мати більшу довіру серед населення і діяти ефективніше. Також, не менш важливим буде зазначити, що іноді, жінки діють краще у сфері комунікативних навичок і здатні психологічно мінімізувати застосування будь-якого виду насилля чи просто сили.

Переваги гендерної рівності для сектору безпеки [3, с. 15].:

- забезпечення репрезентативного складу в органах сектору безпеки;
- ефективність у реагуванні на потреби населення;
- надання громадянам якісних та репрезентативних послуг;
- ефективність забезпечення безпеки чоловіків, жінок, дівчат і хлопців;
- продуктивність умов праці;
- мінімізація проблем з гендерною дискримінацією та сексуальними домаганнями на робочому місці;

- забезпечення вищої довіри з боку населення;
- формування недискримінаційної культури в секторі безпеки;
- дотримання міжнародних і національних зобов'язань у сфері утвердження гендерної рівності.

Отже, відповідно до проведеного нами аналізу, ми можемо зробити висновок, що Україна прагне до практичної реалізації зобов'язань щодо забезпечення гендерної рівності в цьому важливому для держави секторі. Для приведення цієї мети в дійсність потрібно зробити один із головних кроків – спробувати змінити свідомість населення та змінити відношення до цього, адже в деякій мірі це заважає для залученню жінок до роботи у секторі безпеки і оборони відповідно до усіх її структур.

Також, щодо вирішення проблемних питань дотримання гендерної рівності у секторі безпеки та оборони, задля подолання у секторі безпеки та оборони патерналістських підходів політики, які унеможливають інтеграцію жінки-військовослужбовця у військовий колектив, пропонується [4]:

В інституціях сектору безпеки та оборони, у яких ще не функціонують Робочі групи з виконання Національного плану дій, створити такі з метою забезпечення комплексного підходу до врегулювання проблем гендерної рівності.

Робочим групам з виконання Національного плану дій забезпечити вивчення проблем гендерної рівності у інституціях сектора безпеки і оборони, враховуючи особливості кожної з них, а керівництву – організувати вирішення виявлених проблемних питань.

Державі (через суб'єкти законодавчої ініціативи) удосконалити нормативно-правову базу сектору безпеки і оборони з метою забезпечення гендерної рівності шляхом усунення наведених у розділі відмінностей статусних позицій жінок і чоловіків військовослужбовців.

1. Дрозд О. Гендерна рівність у сфері безпеки й оборони: міжнародний досвід. *Підприємство, господарство і право*. 2020. № 10. С. 105-110

2. Дмитренко Ю. П. Соціально-правові гарантії співробітників сектору безпеки і оборони в контексті гендерної рівності. URL: http://www.academy.ssu.gov.ua/ua/page/page_1581345295.htm. (дата звернення 13.05.2021р.)

3. Камінська Н. В., Чернявський С. С., Перунова О. С. Забезпечення гендерної рівності в системі МВС та інших центральних органів виконавчої влади: лекція. Київ: Національна академія внутрішніх справ. 2020. 31 с.

4. Гендерні питання в секторі оборони. Збірник інформаційно-методичних матеріалів. URL: <https://www.osce.org/files/f/documents/a/b/468957.pdf> (дата звернення 13.05.2021р.)

Вадим Хашев
доцент кафедри
кримінального права та кримінології
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

ДЕЯКІ ПИТАННЯ КРИМІНОЛОГІЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЗЛОЧИНЦІВ ЗА ОЗНАКОЮ СТАТІ

Для кримінології характеристика особи злочинця є одним із найважливіших питань, що потребує постійної уваги. Оскільки розробка належних та ефективних заходів запобігання будь-якому виду кримінальних правопорушень повинна враховувати ті специфічні риси, властивості і якості, що відрізняють злочинців від законослухняних громадян.

І саме узагальнена кримінологічна характеристика окремих видів і категорій злочинців дозволяє виділити їх специфічні ознаки та якості, що сприяють вчиненню ними злочинів, визначити криміногенні групи населення, а також прогнозувати злочинну поведінку окремих осіб [1, с. 42]. У цьому контексті цікавим буде проаналізувати всіх злочинців за такою соціально-демографічною ознакою, як стать.

Слід відзначити, що для кримінології аналіз злочинців за статтю є важливим, оскільки, незважаючи на те, що злочинність жінок тісно пов'язана із загальною злочинністю, разом з тим, вона має певні особливості, які визначаються соціально-біологічним і психологічним статусом жінки. Від злочинності чоловіків, яка домінує практично в усіх показниках